

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

Openbaring van de Heer

Jesaja 60, 1-6 • Psalm 72 • Brief aan de Efesiërs 3, 2-3a.5-6 • Matteüs 2, 1-12

Donkerte en licht

KERSTTIJD, strijd tussen donkerte en licht, tussen vrees en vreugde. Op 25 december verblindend licht, zingende engelen: „Eer aan God in de hoge en eindelijk vrede voor de mensen.” Maar daags nadien, 26 december, dragen priesters en diakens een rode stola vanwege Sint-Stefaan, de eerste martelaar. „Heer Jezus, ontvang mijn geest.” Donkerte.

En dan 27 december, feest van Sint-Jan, de apostel, en van Sint-Jan, de evangelist. Witte stola. De antwoordpsalm (97, 11) voor het evangelie zingt (in de Nieuwe Bijbelvertaling): „Licht is uitgezaaid voor de rechtvaardige.” En opnieuw, de dag erop, 28 december, het feest van de Onschuldige Kinderen.

Waarom veroorzaakte de geboorte van één onschuldig Kind zoveel *collateral damage* (de slordige neveneffecten bij burgers van een bombardement op militaire centra)? In het erg gewaagde *Evangelie volgens Jezus Christus* van Nobelprijswinnaar José Saramago (Meulenhoff) wordt de schuld om de onschuldige kinderen een obsessie bij Vader Jozef. Eéntje gered, maar ten koste van hoeveel anderen? *Collateral damage*. Vandaag in Afghanistan of in de Grote-Merenlanden. Rode stola, dus. Donkerte.

En dan vandaag, het feest van Openbaring. De Wijzen volgen een lichtende ster, maar de scène wordt overschaduwd door Herodes' sinistere gedrag. Contrasten en paradoxen, donkerte vecht tegen licht.

De kersttijd is helemaal niet zo'n soezerig vredevolle tijd. Het Licht wil de Duisternis overwinnen. En dat gaat niet als een bliksemflits, die even snel dooft als hij kwam. Het gaat wél zoals de opkomst van de sterren 's avonds. Ik zou het feest van vandaag willen omschrijven met drie beelden (1) sterretjes zoeken bij schemering, (2) sterretje zijn, omdat er (3) een Ster van Hoop verschenen is.

In de kersttijd trachten we sterretjes te *zoeken*, kleine lichtende puntjes in de donkerste weken van het jaar. Die sterretjes van Hoop verschijnen niet spontaan. Hoop is de vrucht van een vreemde samenwerking tussen koppig zoeken en gratuite gave. De sterren verschijnen slechts als je ze zoekt. En toch zijn ze niet puur het resultaat van ons zoeken. Ze zijn 'gebeurtenissen' voor een zoekend hart. Sint-Ignatius zou geschreven hebben: „Zwoeg alsof de komst van het Rijk Gods helemaal van jou afhing. En bid alsof de komst van het Rijk God volledig van God afhing.” De kleine sterretjes 'krijgen' we te zien in ons zoeken zelf.

In de kersttijd trachten we sterretjes te *zijn*. Een klein lichtje op de gang kalmeert kinderangst voor het duister en laat het in slaap glijden. Vijf watt is bijna niets, maar het is een baken. We kunnen de Grote-Merenoorlog in Afrika niet meteen oplossen. Wat dit feest van Openbaring wel vraagt, is vijf watt te zijn (en ook 5 euro). Een richtpunt voor hopelozen in onze omgeving. (Het wordt wél iets anders indien er een miljoen vijf watts zijn en onze Verkozen Leiders die ze serie-schakelen!) Maar waarom? Waarom sterretjes zoeken en 5 watt zijn? Omdat een *Ster van Hoop* opnieuw geboren wordt, voor de tweeduizendste keer. Een Vredesster, een Ster van Recht en Leven en Geluk en Vrede. Wie zien die Grote Ster niet meteen, maar in onze buurt zijn er kleine sterretjes, sprankeltjes van dé Ster, die flakkeren en wenen. In onze buurt? Wenende sterretjes? Nooit gezien? Toch wel. In Vlaanderen leeft iets meer dan elf procent van de mensen onder de armoedegrens. Nooit gezien? Vijf watt buurtwerk volstaat om ze wat hoop te geven. En die hoop begint met een 'goede morgen' onderweg naar de broodjeswinkel.

Openbaring heet het feest van vandaag. 'Baren' zit erin, nieuw leven geven aan mensen in het donker. Als we ook maar vijf Watt geven, worden de woorden van de Nederlandse theoloog Han Fortmann waar, een paar dagen vóór zijn dood: „Wie een beetje licht gekregen heeft in zijn leven, is niet bezorgd of er morgen nog licht zal zijn. Ze wéten het. Bij een kindje, verzorgd door zijn moeder, rijst de vraag niet eens op of ze er morgen nog zal zijn.” Dat doen de Ster en onze vijf watt. Samen.

KRIS DEPOORTERE

OPENBARING VAN DE HEER

4 januari 2009

Eerste lezing *Jesaja 60, 1-6*

Sta op, laat het licht u beschijnen, Jeruzalem, want de Zon gaat over u op en de glorie van de Heer begint over u te schijnen. Want zie: duisternis bedekt de aarde, het donker de volkeren, maar over u gaat de Heer op en zijn glorie is boven u verschenen.

Volkeren komen af op uw licht, koningen op de luister van uw dageraad. Sla uw ogen op en zie om u heen: van overal stromen ze naar u toe, uw zonen komen van verre, uw dochters draagt men op de arm.

Bij het zien hiervan zult gij met blijdschap worden vervuld en uw hart zal bonzen en wijd worden van vreugde. Want de schatten der zee gaan over in uw bezit, de rijkdommen der volkeren worden aan u afgedragen. Een zee van kamelen bedekt u, jonge kamelen van Midjan en Efa. Alle bewoners van Sjeba trekken naar u toe; ze voeren goud en wierook aan en verkondigen luid de roem van de Heer.

Tweede lezing *Brief aan de Efesiërs 3, 2-3a.5-6*

Broeders en zusters,

Gij hebt vernomen hoe zich de genade Gods heeft verwezenlijkt die mij met het oog op u gegeven is; door openbaring is mij de kennis van het geheim meegedeeld, zoals ik reeds in het kort heb beschreven. Nooit is het onder vroegere geslachten aan de kinderen der mensen bekend gemaakt, zoals het nu door de Geest is geopenbaard aan zijn heilige apostelen en profeten: dat de heidenen in Christus Jezus mede-erfgenaam zijn, medeleden en mededeelgenoten van de belofte door middel van het evangelie.

Evangelie *Matteüs 2, 1-12*

Toen Jezus te Betlehem in Juda geboren was, ten tijde van Koning Herodes, kwamen er te Jeruzalem Wijzen uit het oosten en vroegen: „Waar is de pasgeboren koning der joden? Want wij hebben zijn ster in het oosten gezien en zijn gekomen om Hem hulde te brengen.”

Toen koning Herodes dit hoorde, werd hij verontrust en heel Jeruzalem met hem. Hij riep alle hogepriesters en schriftgeleerden van het volk bijeen en legde hun de vraag voor waar de Christus moest geboren worden. Zij antwoordden hem: „Te Betlehem in Juda. Zo immers staat er geschreven bij de profeet: ‘En gij Betlehem, landstreek van Juda, gij zijt volstrekt niet de geringste onder de leiders van Juda, want uit u zal een leidsman te voorschijn treden, die herder zal zijn over mijn volk Israël.’”

Toen ontbood Herodes in het geheim de Wijzen en hij vroeg hun nauwkeurig naar de tijd waarop de ster verschenen was. Daarop zond hij hen naar Betlehem met de opdracht: „Gaat een zorgvuldig onderzoek instellen naar het Kind, en wanneer gij het gevonden hebt, bericht het mij dan opdat ook ik het hulde kan gaan brengen.” Na de koning aangehoord te hebben, vertrokken zij.

En zie, de ster die zij in het oosten gezien hadden, ging voor hen uit totdat ze boven de plaats waar het Kind zich bevond, stil bleef staan. Op het zien van de ster werden zij vervuld van overgrote vreugde. Zij gingen het huis binnen, zagen er het Kind met zijn moeder Maria en op hun knieën neervallend betuigden zij het hun hulde. Zij haalden hun schatten te voorschijn en boden het geschenken aan: goud, wierook en mirre.

En in een droom van Godswege gewaarschuwd niet meer naar Herodes terug te keren, vertrokken zij langs een andere weg naar hun land.